

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 30 września 2024 r.

Poz. 6429

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NPII.4131.1.740.2024 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 25 września 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr IV/32/2024 Rady Gminy Mierzęcice z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie zasad ustalania i wypłacania diet, zwrotu kosztów podróży służbowych dla radnych Rady Gminy Mierzęcice, w całości, jako sprzecznej z art. 25 ust. 4 i 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 609 z późn. zm.).

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 28 sierpnia 2024 r. Rada Gminy Mierzęcice podjęła uchwałę Nr IV/32/2024 w sprawie zasad ustalania i wypłacania diet, zwrotu kosztów podróży służbowych dla radnych Rady Gminy Mierzęcice, dalej jako *uchwała*.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 29 sierpnia 2024 r.

W trakcie oceny legalności uchwały organ nadzoru stwierdził, że jest ona niezgodna z powołanymi wyżej przepisami prawa.

W § 1 uchwały ustalono wysokość diet dla Przewodniczącego Rady Gminy, Wiceprzewodniczącego Rady Gminy, Przewodniczącego Komisji Stałej, Zastępcy Przewodniczącego Komisji Stałej, Sekretarza Komisji Stałej oraz Radnych – członków komisji stałych. Brak jest ustaleń odnośnie do diet dla przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego oraz członków komisji doraźnych, które to komisje zgodnie z brzmieniem § 14 Statutu Gminy Mierzęcice mogą być powoływane w trakcie kadencji do wykonywania określonych zadań.

Ponadto w uchwale nie przewidziano i nie ustalono diety dla radnych nie będących członkami komisji. Podkreślenia wymaga fakt, iż członkostwo w komisji (komisjach) rady jest uprawnieniem, lecz nie obowiązkiem radnego; żaden przepis prawa nie nakłada na radnego przymusu członkostwa w komisji rady gminy. Również Statut Gminy Mierzęcice przewiduje możliwość odwołania radnego ze składu komisji bądź jego rezygnacji z członkostwa w komisji (§ 57 ust. 6 i 7). Z drugiej strony żaden przepis prawa nie przewiduje możliwości pozbawienia diety radnego z tytułu nieposiadania statusu członka komisji rady; przeciwnie, przepis art. 25 ust. 4 ustawy stanowi, iż radnemu (...) przysługują diety i nie uzależnia tego uprawnienia od członkostwa w komisji rady. Wysokość diety dla radnego nie będącego członkiem żadnej komisji wymaga uregulowania również stosownie do przepisu art. 25 ust. 8 ustawy.

Niezależnie od powyższego podnieść należy, iż § 2 uchwały, wbrew treści przepisów powołanych w podstawie prawnej, nie zawiera regulacji dotyczącej zasad zwrotu radnym kosztów podróży służbowej ograniczając się do lapidarnego stwierdzenia, że dieta i zwrot kosztów podróży służbowych w związku z wykonywaniem mandatu radnemu przysługuje – co zresztą wynika wprost z przepisów ustawowych. W ust. 3

nałożono na radnego obowiązek złożenia rozliczenia kosztów podróży w terminie 7 dni od dnia jej zakończenia. Nałożenie takiego obowiązku nie znajduje podstawy w przepisach ustawy, ponadto nie wskazano gdzie lub komu i w jakiej formie radny winien złożyć rozliczenie, jak również jakie byłyby konsekwencje niezastosowania się przez radnego do przedmiotowej regulacji.

Ponadto w § 5 postanowiono: § 5. *Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego, z mocą obowiązującą od 1 września 2024r.* Przepis przyjęty w takiej formie nie wskazuje jednoznacznie daty wejścia w życie uchwały, co jest sprzeczne z zasadami poprawnej legislacji. Na uwagę zasługuje tu stanowisko Sądu Najwyższego, który stwierdził, że „wejście w życie i uzyskanie mocy przez ustawę są [...] zdarzeniami tożsamymi, polegającymi na rozpoczęciu od ich spełnienia się, prawnego kwalifikowania stosunków społecznych przez przepisy, które „weszły w życie” lub „uzyskały moc”. Ustawa nie może bowiem wejść w życie bez uzyskania przez nią mocy obowiązującej i odwrotnie - uzyskanie mocy obowiązującej oznacza wejście ustawy w życie” (uchwała SN z dnia 24 maja 1996 r., I PZP 12/96, OSNAP 1997, nr 1, poz. 8).

Jak wynika z powyższego Rada Gminy nie wyczerpała udzielonego jej upoważnienia ustawowego (a częściowo wykroczyła poza jego zakres), co zawsze jest traktowane jako istotne naruszenie prawa.

Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od daty jego podjęcia (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOSA).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr IV/32/2024 Rady Gminy Mierzęcice z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie zasad ustalania i wypłacania diet, zwrotu kosztów podróży służbowych dla radnych Rady Gminy Mierzęcice – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz